

Î N C H E I E R E

07 decembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

Președintele completului, judecătorul – Valeriu Doagă
Judecătorii – Luiza Gafton, Ion Druță

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de reprezentantul lui Alexandru Gnatiuc, avocatul Dumitru Bejenar, împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 30 mai 2017,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de avocatul Mihai Buga, în interesele lui Alexandru Gnatiuc împotriva Elenei Filimonova cu privire la încasarea plății restante pentru locațiunea spațiului locativ, a datoriei pentru serviciile comunale, a prejudiciului material și a cheltuielilor de judecată,

c o n s t a ț ă:

La 22 decembrie 2014 avocatul Mihai Buga, în interesele lui Alexandru Gnatiuc, a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva Elenei Filimonova cu privire la încasarea plății restante pentru locațiunea spațiului locativ, a datoriei pentru serviciile comunale, a prejudiciului material și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a invocat că, în luna mai a anului 2012 Alexandru Gnatiuc și Elena Filimonova au încheiat verbal un contract de locațiune a apartamentului XXXXX, prin care au stabilit de comun acord că pîrîta va achita cîte 220 de euro lunar pentru locațiunea apartamentului, precum și toate serviciile comunale de care aceasta va beneficia.

Menționează că, contractul de locațiune a fost încheiat în formă verbală și s-a probat prin declarațiile date de către pîrîta în cadrul procesului-verbal privind actele de constatare din 03.12.2012 întocmit de către Postolache Dionisie, ofițer operativ de sector al Comisariatului de Poliție Botanica mun. Chișinău.

Consideră că, contractul este perfect legal fiind realizat acordul asupra obiectului locațiunii, cuantumului și modul de achitare a plăților pentru chirie.

Afirmă că, contractul de locațiune a fost încheiat între părți pe perioada 10.05.2012 – 27.10.2012, respectiv a durat 5 luni și 17 zile.

Consideră că pîrîta urmează să achite restanța pentru locațiune în sumă de 513,88 de euro, deoarece din suma totală de 1224,60 de euro a fost achitată doar 710,72 de euro.

Susține că, pîrîa a acumulat pentru lunile septembrie - octombrie 2012 o datorie pentru serviciile comunale în sumă de 2108,45 de lei.

Afirmă că, după transmiterea în locațiune a apartamentului pîrîtei, în luna august 2012, Vîrlan Alexandru - proprietarul apartamentului situat cu un etaj mai jos de apartamentul reclamantului a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva lui Gnatiuc Alexandru, solicitându-i repararea prejudiciului cauzat prin inundarea apartamentului său, iar pe parcursul procesului judiciar, Filimonova Elena a fost atrasă în calitate de intervenient accesoriu., unde prin hotărârea Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 18.06.2014 s-a încasat de la Gnatiuc Alexandru în beneficiul lui Vîrlan Alexandru prejudiciul material în sumă de 15178 de lei și cheltuielile de judecată în mărime de 7158,64 lei.

Precizează că, responsabil de prejudiciul cauzat lui Vîrlan Alexandru este Filimonova Elena, deoarece la momentul producerii inundației, bunul imobil era dat în locațiune acesteia și din acest motiv solicită încasarea în ordine de regres de la ultima a sumei de 22346,64 de lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 24 septembrie 2015 s-a admis parțial acțiunea înaintată de către avocatul Mihai Buga, în interesele lui Gnatiuc Alexandru. S-a încasat de la Elena Filimonova suma de 513,88 de euro conform cursului oficial stabilit de Banca Națională a Moldovei la data executării hotărârii, cu titlu de restanță pentru locațiunea spațiului locativ; suma de 1994,51 de lei cu titlu de datorie pentru serviciile comunale neachitate și suma de 22346,64 de lei în ordine de regres pentru prejudicierea apartamentului ca urmare a inundației admise în perioada locațiunii. S-a încasat de la Elena Filimonova suma de 6031 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată compuse din: 1031 de lei taxa de stat achitată la depunerea cererii de chemare în judecată și suma de 5000 de lei cheltuieli pentru asistență juridică. În rest, pretențiile reclamantului s-au respins.

În susținerea poziției prima instanță a reținut că pîrîta a locuit 5 luni și 17 zile în imobilul din mun. Chișinău, str. XXXXX, iar reieșind din tranzacția dintre părți, pîrîta urma să mai achite pentru locațiunea acestuia suma de 513,88 de euro.

La fel, instanța a constatat că în perioada în care era valabil contractul de locațiune a bunului imobil menționat, locatarul Elena Filimonova conform prevederilor contractuale, nu a achitat plata pentru serviciile comunale de care a beneficiat în mărime totală de 1994,51 de lei.

Cu referire la încasarea sumei de 22346,64 de lei cu titlu de prejudiciu cauzat prin comiterea unui delict civil, prima instanță a constatat că Alexandru Gnatiuc cu toate că nu se face vinovat de prejudiciul cauzat în urma inundării apartamentului XXXXX mun. Chișinău, a reparat acest prejudiciu, însă vinovată de comiterea delictului este Elena Filimonova, care în acea perioadă locuia în apartamentul XXXXX, mun. Chișinău.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 09 februarie 2016 s-a admis apelul declarat de către Elena Filimonova. S-a casat hotărîrea Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 24 septembrie 2015 în partea încasării plății restante pentru locațiunea spațiului locativ în sumă de 513,88 de euro și a datoriei pentru serviciile comunale în sumă de 1994,51 de lei și în această parte s-a emis o nouă hotărîre prin care: cerințele lui Alexandru Gnatiuc cu privire la încasarea plății restante pentru locațiunea spațiului locativ și a datoriei pentru serviciile comunale s-au respins ca nefondate. S-a

modificat hotărîrea Judecătorei Botanica mun. Chişinău din 24 septembrie 2015 în partea încasării cheltuielilor de judecare a cauzei de la Elena Filimonova, diminuând proporțional cerințelor admise - suma încasată de la Filimonova Elena cu titlu de taxă de stat de la 1031 de lei la 670,38 de lei și în partea cheltuielilor de asistență juridică de la 5000 de lei la 4000 de lei. S-a menținut hotărîrea Judecătorei Botanica mun. Chişinău din 24 septembrie 2015 în partea încasării în ordine de regres a sumei de 22346,64 de lei de la Elena Filimonova în beneficiul lui Alexandru Gnatiuc.

La 11 aprilie 2016 Elena Filimonova a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitînd casarea hotărîrilor instanțelor ierarhic inferioare cu restituirea pricinii spre rejudecare.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 22 iunie 2016 s-a admis recursul declarat de către Elena Filimonova. S-a casat integral decizia Curții de Apel Chişinău din 09 februarie 2016 și s-a remis cauza la rejudecare în Curtea de Apel Chişinău, în alt complet de judecată.

Prin decizia Curții de Apel Chişinău din 30 mai 2017 s-a admis apelul declarat de Elena Filimonova. S-a casat integral hotărîrea Judecătorei Botanica, mun. Chişinău din 24 septembrie 2015 și s-a emis o nouă hotărîre prin care s-a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată înaintată de Alexandru Gnatiuc împotriva Elenei Filimonova cu privire la încasarea plății restante pentru locațiunea spațiului locativ, datoriei pentru serviciile comunale, prejudiciului material și a cheltuielilor de judecată.

În argumentarea poziției instanța de apel a reținut că Elena Filimonova începînd cu 05 septembrie 2012 și pînă la 27 octombrie 2012 s-a aflat în arest, lacătul de la apartamentul menționat a fost schimbat, prin urmare ultima era în imposibilitate de a locui în apartamentul respectiv, decăzînd obligația acesteia de a achita serviciile comunale pentru perioada vizată.

La fel, instanța de apel a conchis că cerințele cu privire la încasarea plăților restante pentru locațiune și cu privire la compensarea prejudiciului material cauzat prin comiterea unui delict civil sunt lipsite de suport factologic și juridic. Mai mult, nu poate fi pusă în sarcina Elenei Filimonova prejudiciul cauzat prin comiterea unui delict civil stabilit prin hotărîrea Judecătorei Botanica, mun. Chişinău din 18 iunie 2014, întrucît Elena Filimonova l-a somat pe proprietarul bunului imobil (Alexandru Gnatiuc) despre scurgerea apei, totodată a probat existența unor cauze străine care au dus la cauzarea prejudiciului.

La 04 septembrie 2017, reprezentantul lui Alexandru Gnatiuc, avocatul Dumitru Bejenar a depus cerere de recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chişinău din 30 mai 2017, solicitînd casarea deciziei instanței de apel cu menținerea hotărîrii primei instanțe.

În motivarea recursului a invocat motivele de fapt ale cauzei și a susținut că, instanța de apel a interpretat în mod eronat legea, deoarece nu au fost constatate și elucidate circumstanțele importante ale pricinii.

Consideră că, instanța de apel eronat a inversat sarcina probațiunii cu privire la faptul că Elena Filimonova nu a achitat plata chiriei în avans pentru 6 luni, fiind contrară dispozițiilor art. 123 din Codul de procedură civilă.

Menționează că intimata nu a înștiințat locatorul despre faptul rezilierii contractului de locațiune în perioada în care s-a aflat în stare de arest, iar starea de

arest nu constituie temei de reziliere a contractului de locațiune, locatarul nefiind scutit de la obligația de a achita chiria pentru perioada valabilității contractului.

Susține că, audierea martorului Alexandru Cirimpei nu urma a fi admisă în sensul art. 372 alin. (1¹) din Codul de procedură civilă, iar declarațiile martorului Larisa Popova nu puteau fi recunoscute ca probă.

Afirmă, că au fost interpretate eronat dispozițiile normelor materiale ce reglementează sarcina recuperării prejudiciului cauzat în urma inundației, întrucât în perioada inundației bunul imobil era dat în locațiune intimatei, iar ultima nu a prezentat probe că l-a înștiințat pe recurent despre starea rețelei de apă a apartamentului.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul de admisibilitate al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil pentru următoarele.

Conform art. 431 alin. (2) din Codul de procedură civilă, asupra admisibilității recursului decide un complet din 3 judecători.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărîrea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(5) Temeiurile prevăzute la alin.(3) se iau în considerare de către instanță din oficiu și în toate cazurile.

În conformitate cu art.433 din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care:

- a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4);
- b) recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434;
- c) persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare;
- d) recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat.

Conform art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Completul de admisibilitate reține că din materialele cauzei nu poate fi stabilit momentul comunicării deciziei Curții de Apel Chișinău din 30 mai 2017 (vol.1, f.d.232-239), însă aceasta a fost expediată părților prin scrisoarea de însoțire nr. 10046 din 07 iulie 2017 (vol.1, f.d.241), iar recursul a fost declarat la 04 septembrie 2017, ce reiese din amprenta sigiliului aplicată pe cererea de recurs (vol.2, f.d.2-9). Din circumstanțele descrise, se conchide că calea de atac a fost exercitată în termen.

Argumentele invocate în recurs precum că, instanța de apel eronat a inversat sarcina probațiunii cu privire la faptul că Elena Filimonova a achitat plata chiriei în avans pentru 6 luni, nu pot fi reținute, deoarece poartă un caracter declarativ, or instanța de apel a menționat că nu sunt probate încasarea plăților restante pentru locațiunea bunului imobil. Totodată, instanța de recurs menționează că sarcina probațiunii în astfel de litigii sunt puse pe seama părților care invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale în sensul art. 118 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Astfel, la caz nu sunt aplicabile dispozițiile art. 123 alin. (6) din Codul de procedură civilă care prevăd că, faptele invocate de una din părți nu trebuie dovedite în măsura în care cealaltă parte nu le-a negat, întrucât efectuarea unor plăți sunt probate prin anumite înscrisuri în sensul art. 137 din Codul de procedură civilă, iar conform art. 122 alin. (1) din Codul de procedură civilă, circumstanțele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace de probațiune nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace probante.

Nu pot fi reținute nici cele invocate în recurs precum că intimata nu a înștiințat locatorul despre faptul rezilierii contractului de locațiune în perioada în care s-a aflat în stare de arest, iar starea de arest nu constituie temei de reziliere a contractului de locațiune, locatarul nefiind scutit de la obligația de a achita chiria pentru perioada valabilității contractului, deoarece odată ce contractul de locațiune a fost încheiat în formă verbală, există prezumția că toate acțiunile ce țin de executarea obligațiilor contractuale îmbracă forma contractului de locațiune reieșind din principiile libertății contractuale precum și a riscului contractului civil.

Cu referire la alegațiile precum că audierea martorului Alexandru Cirimpei nu urma a fi admisă în sensul art. 372 alin. (1¹) din Codul de procedură civilă, iar declarațiile martorului Larisa Popova nu puteau fi recunoscute ca probă, instanța de recurs notează că forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii ar putea fi încadrate în temeiul prevăzut de art. 386 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, aplicabil doar procedurii de apel, însă asemenea temei nu se regăsește în art. 432 din Codul de procedură civilă aplicabil recursului.

Ceea ce privește argumentele din recurs precum că au fost interpretate eronat dispozițiile normelor materiale ce reglementează sarcina recuperării prejudiciului cauzat în urma inundației, întrucât în perioada inundației bunul imobil era dat în locațiune intimată, iar ultima nu a prezentat probe că l-a înștiințat pe recurent despre starea rețelei de apă a apartamentului, completul de admisibilitate menționează că prin hotărîrea Judecătorei Botanica, mun. Chișinău din 18 iunie 2014 (vol.1, f.d.15) s-a încasat de la Alexandru Gnatiuc în beneficiul lui Alexandru Vîrlan prejudiciul material în mărime de 15188 de lei și cheltuielile de judecată în mărime de 7158,64 de lei. În acest sens, hotărîrea respectivă comportă un caracter obligatoriu și se execută cu strictețe, or conform art. 16 alin. (1) din Codul de procedură civilă, hotărîrile, încheierile, ordonanțele și deciziile judecătorești definitive, precum și dispozițiile, cererile, delegațiile, citațiile, alte adresări legale ale instanței judecătorești, sînt obligatorii pentru toate autoritățile publice, asociațiile obștești, persoanele oficiale, organizațiile și persoanele fizice și se execută cu strictețe pe întreg teritoriul Republicii Moldova.

Mai mult, sensul autentic al art. 1415 alin.(1) din Codul civil stabilește expres faptul că urmează să existe persoana vinovată de comiterea unui prejudiciu, însă în caz nu s-a stabilit, or conform articolului enunțat, persoana care a reparat prejudiciul cauzat de o altă persoană are dreptul la o acțiune de regres împotriva acesteia în mărimea despăgubirii plătite persoanei vătămate dacă legea sau contractul nu prevede altfel.

Instanța de recurs constată că, argumentele invocate în cererea de recurs poartă un caracter declarativ și nejustificat și nu pot constitui temei de declarare a recursului în sensul art. 432 din Codul de procedură civilă, iar instanța de apel a elucidat toate circumstanțele importante ale cauzei, acestea fiind examinate prin prisma art. 130 din Codul de procedură civilă, în raport cu dispozițiile art.118 din aceeași lege, dând o apreciere justă acestora.

Astfel, instanța de recurs notează că, reprezentantul recurentului nu a invocat niciun argument plauzibil în vederea ilegalității deciziei instanței de apel, iar circumstanțele de fapt invocate de recurent în cererea de recurs nu constituie obiect al recursului, or recursul devolvează exclusiv circumstanțe de drept a cauzei.

Mai mult, completul de admisibilitate relevă că Alexandru Gnatiuc a depus cererea de recurs, după ce a avut posibilitate de a fi auzită de o instanță de fond și de o instanță de apel, fiecare dintre care a avut deplină jurisdicție (a se vedea mutatis mutandis „Levages Prestations Services” împotriva Franței, cererea nr. 21920/93 din 23 octombrie 1996, §48-50).

Prin urmare, instanța de recurs apreciază că recurentului i-a fost asigurat dreptul de acces la o instanță și dreptul de a fi auzit combinat cu dreptul la un recurs efectiv. De fapt, în cazul cînd nu există suspiciuni privind încălcarea echității procedurii din perspectiva art. 6 §1 din CEDO, se prezumă că participanții au reușit să pună în discuție în fața instanțelor toate observațiile și raționamentele pe care le considerau necesare în vederea apărării punctului său de vedere (Blücher împotriva Cehiei, cererea nr. 58580/00 din 11 aprilie 2005, §65-67).

În acest sens, completul de admisibilitate reamintește prin prisma jurisprudenței CEDO, fosta Comisie a arătat că “... art. 6 §1 al Convenției, nu impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale

specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes.” (*cauza Rebait și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995*).

Din considerentele menționate și având în vedere faptul, că instanțele inferioare au examinat pricina sub toate aspectele, au verificat și au apreciat corect probele prezentate, iar argumentele invocate în recurs nu se încadrează în temeiurile prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, completul de admisibilitate al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de reprezentantul Mariei Paladi, avocatul Dumitru Bejenar, în baza art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), art. 440 din Codul de procedură civilă, completul de admisibilitate al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de reprezentantul lui Alexandru Gnatiuc, avocatul Dumitru Bejenar se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Luiza Gafton

Ion Druță